

Vaikuttajakirje esittelee tiiviisti EK:n keskeisiä ajankohtaisia asioita. Katsaus jaetaan tiedoksi EK:n hallituksen kokouksessa sekä liittojohtoryhmälle ja valiokuntien jäsenille ja se on saatavilla EK:n nettisivuilla.

⌋ SIOITUSSÄÄSTÖTILIEN VALMISTELU ETENEE

Valtiovarainministeriö julkisti 4.5.2018 sijoitustuotteiden verokohtelua pohtineen työryhmän mietinnön.

Valtiovarainministeri Petteri Orpo käynnisti työryhmän raportin perusteella heti sijoitussäästötiliä koskevan jatkovalmistelun valtiovarainministeriössä. Orpon tavoitteena on, että sijoitussäästötili voidaan ottaa käyttöön myös Suomessa.

EK esitti sijoitussäästötilien käyttöönottoa osana Suomalaisen omistajuuden toimintaohjelmaa.

Lisätiedot: Jouni Hakala, Tommi Toivola

⌋ EDUSKUNTAVAALIEN YRITTÄJYYSTAVOITTEET JULKISTETAAN 30.5.

EK:n Yrittäjyys-ryhmä on kevään aikana kerännyt työllistävien yrittäjien odotuksia Suomen tuleville poliittisille päättäjille. Pk-yrittäjien kannattamat toimenpide-ehdotukset ja uudistusehdotukset julkistetaan 30.5. pidettävässä [päättäjäseminaarissa](#).

Lisätiedot: Jouni Hakala, Jari Huovinen

⌋ LUPAJÄRJELMÄN SUJUVOITTAMINEN

Osana SOTE- ja maakuntauudistusta eduskunnan käsittelyssä on hallituksen esitys uudesta Valtion lupa- ja valvontavirastosta (Luova). Virastoon yhdistetään ympäristötehtävät ELY-keskuksista (13 kpl) ja lupatehtävät aluehallintovirastoista (4 kpl). EK on kannattanut tehtävien kokoamista Luovaan, sillä se parantaa viranomaisresurssin tehokasta käyttöä, asiantuntemusta, ja mahdollistaa yritysten investointilupien nopeamman ja ennakoitavamman käsittelyn. Uudistus parantaa ympäristövalvonnan kokonaisvaltaista osaamista, joten Luovan ei tarvitse valittaa omista päätöksistään, kuten hallitus on esittänyt.

Lisätiedot: Satu Räsänen

⌋ VÄYLÄMAKSUN PUOLITUSTA JATKETAAN 2019-2020, RATAVERO POISTUU KOKONAAN

Kevään kehysriihessä päätettiin jatkaa väylämaksun puolitusta kahdella vuodella. Väylämaksun puolitus merkitsee noin 40 M€/vuosi kevennystä meriliikenteen kustannuksiin. Rataveron perintä lakkaa pysyvästi EU-säädännön muutosten vuoksi. Kevennys rautatieliikenteen kustannuksiin on 15 M€/vuosi. EK esitti väylämaksun puolitusta kevään kehysriiheen, jotta tältä osin yritysten toimintaympäristö olisi vakaa lähivuosina. Väylämaksua on peritty puolitettuna 2015-2018 ja näin otetaan huomioon kansainvälisen säädännön vaikutukset ulkomaankauppaa käyvien yritysten kilpailukykyyn meriliikenteessä

Lisätiedot: Tiina Haapasalo

⌋ **EK KORKKASI ELINKEINOELÄMÄN ÄÄNI -PODCASTKANAVAN**

EK ja toimialaliitot yhdessä jäsenyritysten kanssa haluavat osallistua Suomen tulevaisuutta koskevaan keskusteluun myös uusilla keinoilla: Avasimme oman podcast -kanavan ("Elinkeinoelämän ääni"), joka antaa yhteisen äänen yritys-elämän edelläkävijöille ja tulevaisuuden tekijöille. Ensimmäinen tuotantopaketti pureutuu datatalouteen otsikolla "Digi + äly = bisnes". Kanavalla eturivin yritykset kertovat tulevaisuuden näkymistään ja tarjoavat sytykkeitä päättäjien, poliitikkojen ja muiden vaikuttajien kanssa käytävään dialogiin.

Lisätiedot: Mika Tuulainen, Riikka Heikinheimo

⌋ **JULKISHALLINNON DIGITALISOINTI ETENEE**

Hallitusohjelmassa on asetettu tavoitteeksi rakentaa julkiset palvelut toimintatapoja uudistaen käyttäjälähtöisiksi ja ensisijaisesti digitaalisiksi. VM on asettanut työryhmän määrittelemään mahdollisimman yhtenäiset sähköisen asioinnin ja viestinvälityksen toimintatavat sovellettaviksi eri hallinnonaloilla ja erilaisissa asiaryhmissä. Ryhmän toimiaika on 5.3.2018-31.3.2019. EK on mukana työskentelyssä. Työryhmässä tehdään mm. esitys siitä, miten yritysten, yhteisöjen ja muiden elinkeinotoimintaa harjoittavien velvoittaminen digitaalisten palvelujen käyttöön on mahdollista toteuttaa, jotta tarvittavat lainsäädäntömuutokset voidaan toteuttaa seuraavalla hallituskaudella. Elinkeinoelämän tavoite työlle on kaksijakoinen: yritysten asiointitarpeen vähentäminen julkishallinnon kanssa ja markkinalähtöinen julkisen sektorin palveluiden digitalisointi.

Lisätiedot: Mika Tuulainen

⌋ **YRITTÄJÄJÄRJESTÖJEN KAMPANJA AMMATILLISESTA KOULUTUKSESTA STARTTAA**

Ammatillisen koulutuksen reformi astui voimaan vuodenvaihteessa. Yritysten ja työnantajien ulottuvilla on nyt monipuolinen keinovalikoima rekrytoinnin ja henkilöstön osaamisen kehittämisen tukena. EK, Suomen Yrittäjät ja kauppakamarit haluavat madaltaa jäsenyritystensä kynnystä hyödyntää oppilaitosyhteistyön uusia mahdollisuuksia. Ympäri Suomea järjestettävät tietoisuus- ja tarpeiden tarjoavat yrityksille käytännön tärpejä ja oppilaitoskontakteja. Kampanjalla kannustetaan ottamaan konkreettisia askeleita yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Tilaisuuksia järjestetään 10-15 paikkakunnalla teemalla '10 askelta onnistumiseen'.

Lisätiedot: Mirja Hannula

⌋ **KOMISSIOLTA EHDOTUS EU:N PITKÄN AIKAVÄLIN BUDJETIKSI**

Komissio ehdottaa EU:n pitkän aikavälin budjettiin enemmän painotusta tutkimus- ja innovaatiotoiminnan sekä EU:n sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden rahoitukseen, mitkä ovat olleet myös elinkeinoelämän tavoitteena. EK:n näkökulmasta on tärkeää, ettei näitä maltillisia uudistuksia vesitetä neuvotteluprosessin aikana. Jäsenmaiden yksimielisyyttä ja Euroopan parlamentin hyväksyntää edellyttävistä neuvotteluista odotetaan pitkiä ja vaikeita.

Lisätiedot: Janica Ylikarjula

⌋ **EU:N BREXIT-PÄÄNEUVOTTELIJA BARNIER SUOMESSA**

Barnier totesi tapaamisissa 5.4., että brexit tulee aiheuttamaan yrityksille uusia kaupanesteitä riippumatta siitä, millainen EU:n ja Britannian tuleva kauppasuhte on. Elinkeinoelämän näkökulmasta uuden kauppasuhteen tulisi olla mahdollisimman lähellä nykytilannetta, mutta Britannian EU-ero ei saa tapahtua 27 EU-maan tai EU:n sisämarkkinoiden kustannuksella. Tällä hetkellä käydään edelleen neuvotteluista 29.3.2019 tapahtuvan brexitin ehdoista ja keskustelut tulevasta suhteesta ovat käynnistyneet.

Lisätiedot: Janica Ylikarjula

☞ KAUPPAKOMISAARI CECILIA MALMSTRÖM HELSINGISSÄ

Malmström tapasi suomalaisyrityksiä ja elinkeinoelämän järjestöjä EK:n isännöimänä 26.4. Malmström totesi vapaakauppasopimuksien vastustuksen Euroopassa laantuneen jonkin verran viime vuosista. USA:n presidentti Trumpin kauppapolitiikka ja uhkaukset ovat aiheuttaneet vastareaktioita ja eurooppalaisen yhtenäisyyden vahvistumisen. Kun kauppasopimukset etenevät, uusia mahdollisuuksia aukeaa. Esim. EU-Mercosur sopimuksen vaikutukset olisivat pelkästään tullien osalta kahdeksan kertaa suurempia kuin EU-Kanada-sopimuksen. USA:n osalta tilanne vaikea ja epäselvä. Pysyvää poikkeusta teräs- ja alumiinitulleista haetaan, mutta USA:n vaatimukset eivät ole selviä. Trump nostaa esiin EU:n autotulleja, mutta näistä voidaan neuvotella vain osana isompaa kokonaisuutta. Teräksen suojatoimet koordinoidaan kolmansien maiden kanssa. USA:n ja Kiinan jännitteet vaikuttavat Eurooppaan. EU:n ja Kiinan suhteessa on myös omat vaikeutensa, Kiinan julkilausumien pyrkimysten ja käytännön tekojen välillä suuri ero. Malmström noteerasi USA:n terästullien vaikutukset suomalaisille yrityksille sekä kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnan uudistamiseen liittyvät ongelmat.

Lisätiedot: Saira Turtiainen

☞ TUTKIMUS UUDEN GLOBAALIN TALOUDEN SYNTYMESESTÄ

EK ja Boston Consulting Group (BCG) käynnistivät huhtikuussa tutkimuksen, jossa selvitetään uuden globaalien talouden syntyä ja sen vaikutuksia suomalaisyrityksiin 2020-luvulla. Tutkimus toteutetaan osana BCG:n maailmanlaajuisesta hanketta ja tulokset mahdollistavat näin suomalaisten toimijoiden vertailun muihin kansainvälisiin toimijoihin. Tutkimusraportti julkaistaan syksyllä 2018.

Lisätiedot: Petri Vuorio

☞ DIGITAALISEN LIIKETOIMINNAN VEROTTAMINEN

EU:n komissio on 21.3.2018 antanut kaksi direktiiviehdotusta koskien digitaalisen liiketoiminnan verottamista. Lyhyen tähtäimen ratkaisuna komissio esittää väliaikaista, liikevaihdon perusteella maksettavaa veroa tietyille digitaalisille palveluille, joille tunnusomaista on asiakkaan luoma arvo. Vero johtaisi huomattavaan hallinnolliseen taakkaan sekä aiheuttaisi kaksinkertaista verotusta.

Pysyvänä ratkaisuna komissio esittää ns. digitaalista kiinteää toimipaikkaa. Yritykselle muodostuisi digitaalinen kiinteä toimipaikka, jos tietyt liikevaihtoon, käyttäjien määrään tai yrityssovimusten määrään liittyvät raja-arvot täyttyvät. Tulon allokoinnissa otettaisiin huomioon erityisesti käyttäjänsä liittyvät seikat, mikä poikkeaa nykyisestä markkinaehtoperiaatteeseen perustuvasta kiinteän toimipaikan verotuksesta. Ehdotuksen arvioidaan vaikuttavan negatiivisesti Suomen verotuloihin ja vaikutus voi olla merkittävä.

Valtioneuvoston kirjelmät eduskunnalle komission ehdotuksista annettiin 3.5.2018. Sekä valtioneuvoston että EK:n mukaan työtä tulisi jatkaa globaalilla tasolla, jotta digitaalisen talouden verokysymyksiin saavutettaisiin yhtenäinen ratkaisu. Tätä kannatettiin myös epävirallisessa Ecofin-kokouksessa 27.-28.4.2018. Rajanveto digitaalisen ja muun palvelun välillä on haasteellista eikä digitalouden erilainen verokohtelu vaikuta perustellulta. Lisäksi ehdotusten vaikutukset ovat huomattavasti aggressiivisen verosuunnittelun estämistä koskevia toimenpiteitä laajempia.

Lisätiedot: Tero Honkavaara

☞ VEROTUKSEN TULOLÄHDEJAON POISTAMINEN

Elinkeinoelämän järjestöt (EK, KKK, SY ja PL) antoivat yhteisen lausunnon tulolähdejaon poistamista koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta.

Luonnoksessa ehdotetaan elinkeinotulolähteen ja muun toiminnan tulolähteen yhdistämistä yhteisöjen verotuksessa. Lisäksi yhteisöjen ja elinkeinoyhtymien harjoittamaa laajaa vuokraustoimintaa pidettäisiin elinkeinotoimintana. Toteutuessaan esitys tarkoittaisi mm. sitä, että myös yleishyödyllisten yhteisöjen laajamittainen kiinteistöjen ja

osakehuoneistojen vuokraustoiminta katsottaisiin veronalaiseksi elinkeinotuloksi. Muutoksia on tarkoitus soveltaa ensimmäisen kerran vuodelta 2019 toimitettavassa verotuksessa.

Lausunnossaan järjestöt kannattivat tulolähdejaon poistamista koskevan esityksen antamista. Vaikka luonnoksen mukainen ratkaisu ei poistaisi kaikkia nykytilanteen ongelmia, se vähentäisi erityisesti nykylainsäädännön aiheuttamia taloudellisia vaikeuksia. Järjestöjen mukaan esitysluonnosta tulee kuitenkin muuttaa jatkovalmistelussa siten, että luovutustappioiden vähennysoikeutta laajennetaan ja yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöliiketoiminnan verotus olisi jatkossakin neutraalia muuhun sijoitustoimintaan verrattuna.

Lisätiedot: Tero Honkavaara

⌋ EK:N VETÄMÄNÄ TYÖMARKKINAJÄRJESTÖJEN ELINIKÄISEN OPPIMISEN EHDOTUKSET KEHYSRIIHEEN

EK toimii puheenjohtajana työmarkkinakeskusjärjestöjen ryhmälle, joka hakee käytännön ratkaisuja elinikäisen oppimisen kentässä. Kehysriihivaiheeseen ryhmä tuotti neljä ehdotusta konseptin Työstä työhön alle, jotka saivat hyvän vastaanoton kehysriihikäsittelyssä. Tavoitteena luoda sekä lyhyen että pitkänaikajänteen malleja täsmäosaamisen hankkimiseksi erityisesti teknologiamurrosten koettelemissä aloihin ja tehtäviin.

Lisätiedot: Riikka Heikinheimo, Mirja Hannula

⌋ EK PILOTOI PYÖREÄN PÖYDÄN TAPAAMISTA OPISKELIJAJÄRJESTÖJEN KANSSA

EK kutsui kaikkien opiskelijajärjestöjen edustajat (SAMOK ry, SYL ry, OSKU ry, Suomen Lukiolaisten liitto ry, SAKKI ry) kevään brunssin äärelle keskustelemaan vapaamuotoisesti nuorten tulevaisuuden näkymistä, edunvalvonnasta sekä EK:n roolista yhteiskunnassa. Tilaisuus oli rakentava, avoin sekä miellyttävä kokemus. Tavoitteena on luoda uusi perinne.

Lisätiedot: Jouni Hakala, Rikka Heikinheimo, Mika Tuulainen

⌋ KOMISSIO JULKAISI SÄÄDÖSEHDOTUKSIA DIGIALUSTOISTA JA JULKISEN SEKTORIN DATAN UDELLEENKÄYTÖSTÄ

Komissio antoi huhtikuun lopulla asetusehdotuksen, jolla on tarkoitus lisätä avoimuutta digitaalisille markkinoille sekä ennakoitavuutta digialustojen ja muiden yritysten välisiin sopimussuhteisiin. Ehdotuksen mukaan alustojen olisi mm. varmistettava, että niiden ehdot yrityskäyttäjilleen ovat helposti ymmärrettäviä, ja julkaistava yleiset periaatteet siitä, miten ne kohtelevat omia tuotteitaan verrattuna yrityskäyttäjensä tuotteisiin ja miten ne käyttävät sopimusehtoja pyytääkseen yrityskäyttäjiltään parasta hintaa niiden tarjoamista tuotteista (ns. suosituimmuuskohtelulausekkeita). Lisäksi verkossa toimivien hakukoneiden olisi komission ehdotuksen mukaan esitettävä yleiset ehdot siitä, miten tuotteet asetetaan järjestykseen hakutuloksissa.

Komissio julkaisi huhtikuun lopulla myös ehdotuksen julkisen sektorin datan uudelleenkäyttöä koskevan direktiivin uudistamiseksi. Ehdotuksen tavoitteena on helpottaa julkisen sektorin datan uudelleenkäyttöä edelleen. Neuvottelut ehdotuksista eivät ole vielä alkaneet Brysselissä.

Lisätiedot: Niina Harjunheimo

⌋ KOMISSIO ESITTÄÄ DIREKTIIVIÄ ILMIAANTAJAN SUOJELUSTA

Komissio julkaisi 23.4. direktiiviehdotuksen ilmiäntajien suojelemisesta. Esityksen taustalla ovat mm. LuxLeaks -verovuodot ja Cambridge Analytica -tapauksen tyypilliset tapahtumat. Henkilöt, jotka ilmoittavat tai raportoivat laittomuuksista tai lain väärinkäytöksistä olisivat ehdotuksen piirissä, silloin kun he ovat työ-, virka- tai muussa toimeksiantosuhteessa. Kaikkien yksityisten yritysten, joilla on vähintään 50 henkilöä työsuhteessa tai liikevaihto

vähintään 10 miljoonaa euroa vuodessa, olisivat velvollisia ottamaan käyttöön ilmoituskanavan. Saadakseen suojaan, ilmiantajan olisi ilmoitettava ensisijaisesti organisaation, kuten yrityksen, sisäistä ilmoituskanavaa hyödyntäen. EK vaikuttaa Suomen kantaan direktiiviehdotuksen jatkoneuvotteluissa.

Lisätiedot: Santeri Suominen

⌋ EK JULKAISI TOIMENPIDE-EHDOTUKSET KILPAILUONGELMIEN KORJAAMISEKSI

EK:n jäsenilleen tekemän kyselyn vastaajista lähes 40 % koki kilpailussa omalla toimialallaan ongelmia. Hyvin usein tämä johtui samoilla markkinoilla kilpailevasta julkisesta toimijasta, sille annetuista yksinoikeuksista tai sen tarjoamista alihintaisista palveluista. EK kokosi yhdessä jäsenliittojensa kanssa raporttiin toimenpide-ehdotukset kilpailun vääristymien poistamiseksi. EK esitti raportissa muun muassa tehokkaampia sanktioita julkisille toimijoille, yksityisen ja julkisen tasavertaista kohtelua toimialakohtaisessa sääntelyssä, verovarojen tehokkaampaa käyttöä julkisissa hankinnoissa, julkisen datan avaamista sekä kuntien kaavoituksen sujuvoittamista ja Kevan yksinoikeuksiin puuttumista.

Samalla EK esitteli kilpailupoliittiset linjauksensa, joilla tuetaan markkinoiden avaamista, alalle tulon helpottamista ja julkisten varojen järkevää käyttöä. EK haastoi kuntia ja tulevia maakuntia ottamaan palvelujen tuottajan sijaan mahdollistajan roolin yhteistyössä yritysten kanssa.

Lisätiedot: Jukka Lehtonen

⌋ KAUPUNGIT KASVAVAT – MITEN KÄY MUUN SUOMEN -JULKAISU

EK julkaisee 16.5. kaupungistumista ja aluekehitystä käsittelevän julkaisun, johon Osmo Soininvaara ja Esa Härmälä ovat kirjoittaneet omat näkemyksensä ja toimenpide-ehdotuksensa aiheesta.

Julkaisun osana EK kommentoi Soininvaaran ja Härmälään keskeisimpiä ehdotuksia mm. kaavoituksesta, liikenteestä ja osaamisesta. EK:n viestit on hyväksytty EK:n liittojohtoryhmässä 4.5.2018.

Lisätiedot: Penna Urrila

⌋ HALLITUS PÄÄTTI USEISTA TYÖLAINSÄÄDÄNNÖN UUDISTUKSISTA

Hallitus päätti kehysriihessä erilaisista työllisyyttä lisäävistä toimista, kuten mm. työntekijän irtisanomissuojan alentamisesta, määräaikaisten työ sopimusten tekemahdollisuudesta alle 30-vuotiaille työttömille sekä yt-lain selvittämisestä.

YT-lain osalta hallitus on asettanut selvityshenkilöt, jotka ovat Katariina Murto (STTK) ja Rauno Vanhanen (tehnyt pitkän työuran SY:ssä). Heidän työnsä määräaika on tämän vuoden marraskuu. Työllä siis pyritään evästämään ensi vaalikauden lainsäädäntötyötä. On hyvin mahdollista, että seuraavan hallituksen ohjelmaan tulee maininta yt-lain uudistamisesta.

Irtisanomissuojaa ja määräaikaisia työ sopimuksiasi koskien uudistusten valmistelun organisointia on maan hallituksella vieläkin valmistelussa. Komikantavalmistelu kuitenkin käynnistyy toukokuun aikana. Molempien esitysten perustuslainmukaisuudesta on julkisuudessa käyty keskustelua.

EK on tyytyväinen hallituksen tavoitteeseen kehittää työlainsäädäntöä niin, että työllistämisen edellytykset parantuvat. EK tulee osallistumaan ko. uudistusten valmisteluun. YT-lain uudistuksen selvittämisessä on varmistettava, että uudistus on parannus eikä lisää jäykkiä menettelyjä työpaikoilla.

Lisätiedot: Ilkka Oksala

☾ SOTE-VALINNANVAPAUSESITYKSEN EDUSKUNTAKÄSITTELY JATKUU

Hallitus SOTE-valinnanvapauslain käsittely jatkuu eduskunnan eri valiokunnissa. Tällä hetkellä tärkein asian etenemisen kannalta on sen käsittely perustuslakivaliokunnassa, joka valmistelee lausuntoaan ko. lain perustuslainmukaisuudesta. On mahdollista, että valiokunnan mielestä valinnanvapausesitys on säädettävissä tavanomaisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

EK:n edustajia on kuultu ja kuullaan sote-valinnanvapauslain osalta asiantuntijoina eduskunnan eri valiokunnissa. EK:n edustajien osalta viesti on ollut selvä. Olemme selkeästi tukeneet hallituksen valinnanvapausesitystä. Luonnollisesti olemme esittäneet siihen kohdistuvia parannuksia. Tosiasia kuitenkin on nyt se, että eduskunta tulee päättämään kahden vaihtoehdon välillä: hyväksyäkö hallituksen esitys käytännössä sellaisenaan vai kaataako se. Jälkimmäinen merkitsee asian siirtymistä seuraavalle vaalikaudelle

EK:n arvion mukaan uudistus merkitsee, erityisesti peruspalveluiden osalta, merkittävää parannusta nykytilanteeseen. Kansalaisten valinnanvapaus lisääntyy. Monituottajamalli luo edellytykset kilpailulle. Henkilöiden listautumiselle sote-keskuksiin perustuva rahoitusmalli luo mahdollisuuden mitoittaa korvaus sellaiselle tasolle, että säästöjä syntyy. Nykymallissa ”isännätön” kuntien keräämä raha tulee varmasti käytetyksi kuntayhtymissä niiden oman tuotannon rahoittamiseksi.

Lisätiedot: Ilkka Oksala

☾ LAUSUNTOJA JA KUULEMISIA

Lausuntoja on annettu tänä vuonna 51. Eduskuntakuulemisia on ollut 36 ja komission konsultaatioita 5.